

DECIZIE:

15.09.2015

mun. Chișinău

*Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău având în componența sa:**Președintele ședinței de judecată:**Ana Panov**Judecătorii:**Ala Nogai și Vladimir Brașoveanu**Cu participarea:**Grefierii:**Prozor Cezarina**Translator:**Alesea Uzun*

Examinând în ședință publică în ordine de apel, cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria or.Vadul lui Vodă împotriva ÎS., Vibropribor., cu privire la încasarea sumei.

La cererea de apel, depusă de către ÎS., Vibropribor., împotriva hotărârii Judecătoriei Grigoriopol din 01.12.2014, prin care acțiunea a fost admisă.

CONSTATĂ:

Reclamantul Primăria or.Vadul lui Vodă la data de 27.05.2014 s-a adresat în instanța de judecată cu cerere către Î.S. "Vibropribor" solicitând încasarea datoriei de la pîrît, în folosul reclamantului în mărime de 87 596 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 20 decembrie 2005 între Primăria or. Vadul lui Vodă și întreprinderea de Stat "Vibropribor", a fost încheiat contractul de arendă nr. 02-1/30. Ulterior potrivit pt.I din contract, în baza Deciziei Comitetului Executiv or. Chișinău, cu nr. 2/11- 4 din 11.02.1988, Primăria or. Vadul lui Vodă, a declarat că transmite în arendă către întreprinderea de Stat "Vibropribor", terenul cu suprafața de 0,7 ha, situat în orașul Vadul lui Vodă, pe teritoriul Parcului Nistrean, sectorul I, lotul 47, baza de odihnă "Impuls", codul cadastral 3158301010.

Indică, că potrivit Anexei nr. 1 al contractului (Obligațiile părților), arendașul și- a asumat obligațiunea să achite arenda în volumul, termenele și ordinea prevăzută de contract, (pt. 2.6 al Anexei nr.I).

Menționează, că potrivit calculelor contabile și prevederilor din Legea nr.1308 din 27.07.1997 "privind prețul normativ și modul de vânzare- cumpărare a pămîntului", datoriile pîrîtului SRL "Vadul - Constructorului", față de Primăria or. Vadul lui Vodă constituie: pentru anul 2010 - 11915,00 lei; pentru anul 2011 - 18085,00 lei; pentru anul 2012 18085,00 lei; iar în total suma de 48 085,00 lei.

Relevă, că începînd cu anul 2010, calculele contabile au fost efectuate conform modificărilor efectuate la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului, prin art.XVI al Legii nr.108 din 17.12.2009 "pentru modificarea și completarea unor acte legislative", care a intrat în vigoare din 01.01.2010, la care prețul normativ al pămîntului constituie 19873,34 lei pentru 1 bal/ha. Bonitatea medie pe Republica Moldova este de 65 grade. Prețul unui m.p este egal cu (1987,34 x 65:10000=129,18 lei) - 129 lei 18 bani.

Potrivit procesului - verbal de stabilire a mărimii sumei pentru arenda lotului de teren, anexat la contractul de arendă nr. 02-1/88, mărimea arende este stabilită de 2% din prețul normativ al pămîntului. Pîrîtul, întreprinderea de Stat "Vibropribor", în pofida celor negociate în contractual de arendă mai sus menționat și la anexele acestuia, se eschivează de la executarea obligațiunilor sale contractuale de a achita plata pentru arendă, fapt confirmat prin cererea prealabilă cu nr. 05- 5/212 din 26.03.2013 expediată la adresa pîrîtului, în urma căroră pîrîtul nu a întreprins nicio măsură de stingere a datoriilor acumulate.

Menționează, că conform deciziei Consiliului orașenesc Vadul lui Vodă, mun. Chișinău, nr.4/26, din 18.04.2013 contractul de arendă funciară 02-1/30 din 20.12.2005, a fost reziliat. Prin aceeași decizie întreprinderea de Stat "Vibropribor", a fost somată să achite restanța pentru plata de arendă funciară în sumă totală de 48 085 lei în termen de 6 luni (01.04.2013 - 30.09.2013), însă pîrîtul nici de această dată nu a stins datoria.

Mai indică, că în conformitate cu pct. 3 al anexei 2 la contractul de arendă nr. 02- 1/88, în cazul în care arendașul nu s-a achitat cu plata pentru arendă la timp, va plăti penalitate în mărime de 0,1 % din suma pentru arenda prevăzută în contract, pentru fiecare zi întârziată. Astfel conform calculelor contabile, avînd datoria de 48 085, 00 lei, suma totală a penalității constituie 39 484, 00 lei (trezeci și nouă mii patru sute optzeci și patru.00 lei), pentru perioada 2010-2014.

La data de 01.12.2014, în ședința de judecată reprezentantul reclamantului a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat încasarea sumei de 48 085 lei ca datorie și 8751 lei penalitate.

Prin hotărârea judecătorească Grigoriopol din 01.12.2014 acțiunea a fost admisă. S-a încasat din contul ÎS,,Vibroprilor,, în beneficiul Primăriei or.Vadul lui Vodă 56 836 lei și taxa de stat în beneficiul statului în cuantum de 1 705,08 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 23.12.2014 ÎS,,Vibroprilor,, a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie micșorată suma datoriei încasate de la 48 085 lei pînă la 36 170 lei. În motivarea cererii de apel, a invocat că, reclamanta a omis termenul de prescripție prevăzut de 6 luni în privința încasării penalității.

În ședința de apel, reprezentantul apelantei ÎS,,Vibroprilor,, - Suman Serghei a susținut cererea de apel în sensul declarat.

În ședința de apel, reprezentantul intimatului Primăriei or. Vadul lui Vodă - Constantinova Doina nu a fost de acord cu cererea de apel și a solicitat respingerea acesteia cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Audiind părțile, examinând cererea de apel, verificând materialele cauzei, Colegiul Civil consideră că, apelul declarat de către ÎS,,Vibroprilor,, urmează a fi admis parțial, cu casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea ce ține de încasarea sumei datoriei în mărime de 11 915 lei și a penalităților în sumă de 2 144 lei și 70 bani, pentru anul 2010, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte de respingere a acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Colegiul civil a stabilit că, prin prisma prevederilor art.362 CPC RM cererea de apel este depusă în termen, din ce considerente urmează a fi examinată.

Conform art. 385 alin.1 lit. CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept, c) să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițind o nouă hotărâre.

În virtutea prevederilor art.386, alin.(1) hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă a) circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin; b) circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente; c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sînt în contradicție cu circumstanțele pricinii; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat. În același timp alin. (2) al aceluiași articol stipulează că o hotărâre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale.

Astfel, Colegiul civil consideră că, instanța de judecată la examinarea pricinii în fond nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea litigiului în cauză, în partea ce ține de încasarea sumei datoriei în mărime de 11 915 lei și a penalităților în sumă de 2 144 lei și 70 bani, pentru anul 2010.

În conformitate cu art.373 CPC, (1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

(2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Prin urmare, instanța de apel se va expune doar în parte în care apelantul a contestat hotărârea instanței de fond, verificînd în limitele cererii de apel circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe.

În acest sens, Colegiul civil reține că în cadrul ședinței instanței de fond s-a stabilit cu certitudine faptul că, conform contractului de arendă nr. 02-1/30 din 20.12.2005 (f.d.9-10), încheiat între reclamant și pîrît, ulterior potrivit pct.1 din contract, în baza Deciziei Comitetului executiv or.Chisinau, cu nr.2/11-4 din 11.02.1988, Primăria or.Vadul lui Vodă, a declarat că transmite în arendă către întreprinderea de Stat "Vibroprilor", terenul cu suprafața de 0,7 ha, situat în orașul Vadul lui Vodă.

Totodată, potrivit pt. 2.2.2 al contractului mai sus menționat, plata sumei pentru arendă se efectuează de către arendaș prin virament, pentru fiecare an de arendare, cu anticipație și nu mai tîrziu de luna decembrie a fiecărui an.

Respectiv potrivit Anexei nr. 1 (Obligațiile părților), arendașul și-a asumat obligațiunea să achite arenda în volumul, termenele și ordinea prevăzută de contract, (pt. 2.6 al Anexei nr.1), f.d.10.

Potrivit procesului - verbal de stabilire a mărimii sumei pentru arenda lotului de teren, anexat la contractul de arendă nr. 02-1/88, mărimea arendei este stabilită de 2% din prețul normativ al pămîntului, f.d.11 verso.

Totodată, potrivit calculelor contabile și prevederilor din Legea nr.1308 din 27.07.1997 privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului, datoriile pîrîtului față de reclamant constituie : Pentru anul 2010- 11 915 lei; pentru anul 2011- 18 085 lei; pentru anul 2012- 18085 lei.

Astfel, în conformitate cu art. 267 alin.(1) CC, (1) Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În conformitate cu art.272 alin.(1) (2) CC, Termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului. (2) Dacă legea prevede altfel, prescripția începe să curgă de la data cînd obligația devine exigibilă, iar în cazul obligației de a nu face, de la data încălcării acesteia. În cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție

extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

La caz, Colegiul civil constată cu certitudine faptul că, potrivit pt. 2.2.2 al contractului mai sus menționat, plata sumei pentru arendă se efectuează de către arendaș prin virament, pentru fiecare an de arendare, cu anticipație și nu mai târziu de luna decembrie a fiecărui an.

Astfel, se reține faptul că termenul de prescripție pentru încasarea datoriei de bază pentru anul 2010, a început să curgă din 01.01.2011 și a expirat la data de 01.01.2014, însă reclamantul s-a adresat cu acțiune la data de 27.05.2014.

Prin urmare, Colegiul civil constată cu certitudine faptul că, reclamantul a omis termenul de prescripție pentru cerința cu privire la încasarea datoriei în sumă de 11 915 lei pentru anul 2010, astfel încât omiterea termenul prevăzut de lege atrage ca consecință decăderea din acest drept.

Astfel, dat fiind faptul că obligația de bază pentru anul 2010 în sumă de 11 915 lei este prescrisă, Colegiul civil consideră neîntemeiată și cerința cu privire la încasarea penalității în sumă de 2 144,70 lei pentru această perioadă.

În acest context, Colegiul civil consideră că, în această parte, instanța de fond incorect a determinat circumstanțele pricinii și a aplicat legea materială.

Această concluzie a instanței este bazată și pe prevederile art.642 Cod civil, care statuează că prin stingerea obligațiilor, încetează raporturile juridice dintre părți în partea ce se referă la obligația stinsă. Dacă obligația este stinsă, debitorul nu este obligat să plătească dobânda și penalitatea ori să repare prejudiciul.

Conform art.271 CC, Acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

La caz, actele cauzei denotă faptul că pîrîtul a invocat expirarea termenului de prescripție pentru încasarea datoriei de bază și a penalităților pentru anul 2010.

Cît privește cerința reclamantului cu privire la încasarea penalității pentru datoria pe perioada 2011 și 2012, Colegiul civil consideră că instanța de fond corect a determinat circumstanțele pricinii și a aplicat normele de drept material.

Și în acest sens, Colegiul civil relevă faptul că, clauza penală reprezintă o stipulație (prevedere contractuală), prin care părțile stabilesc de comun acord, anticipat și prin apreciere cuantumul despăgubirilor ce vor fi datorate de partea în culpă, în cazul neîndeplinirii ori îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor asumate.

Totodată, potrivit hotărârii Plenul CSJ nr.9 din 24.12.2010, pct. 6. Acțiunea de încasare a penalității se prescrie în termen de 6 luni (180 de zile). Dat fiind faptul că normele ce stabilesc termenul de prescripție, inclusiv cel special, poartă un caracter imperativ, acest termen nu poate fi schimbat (prelungit, scurtat) prin acordul părților. Astfel, chiar și în cazul în care părțile prevăd în contract un termen mai mare de încasare a penalităților decît cel prevăzut de art.268 CC, **instanța de judecată urmează să încaseze penalitatea pentru un termen nu mai mare de 6 luni.**

Prin urmare, nu pot fi reținute argumentele apelantului cu privire la faptul că reclamantul a omis termenul special de prescripție pentru încasarea penalităților pentru anul 2011 și 2012, astfel încît cerința aceasta urma a fi respinsă. Or, potrivit prevederilor sus menționate instanța de judecată în cazul omiterii termenului de prescripție urmează să încaseze penalitate pe un termen de 6 luni.

Reieșind din cele stabilite și elucidate mai sus, Colegiul civil consideră necesar de a admite parțial apelul declarat de către ÎS., Vibropribor., cu casarea parțială a hotărârii judecătorești Grigoriopol din 01.12. 2014 în partea ce ține de încasarea datoriei în sumă de 11 915 lei pentru anul 2010 și suma de 2 144,70 lei cu titlu de penalitate pentru anul 2010, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care se resping cerințele cu privire la încasarea datoriei de bază și a penalităților pentru anul 2010 ca fiind înaintate cu omiterea termenului de prescripție.

Totodată, conform art.94 CPC(1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. 3) Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Prin urmare, pe cale de consecință, se va modifica cuantumul taxei de stat cu micșorarea acesteia de la suma de 1 705 lei și 08 bani pînă la suma de 1 283, 26 lei (una mie două sute opt zeci și trei lei și douăzeci și șase bani) care urmează a fi încasată în beneficiul statului din contul ÎS., Vibropribor.,. În rest hotărârea instanței de fond se menține și anume în partea încasării datoriei și penalității pentru anii 2011-2012 care constituie corespunzător suma de 36 170 lei cu titlu de datorie și suma de 6 606,3 cu titlu de penalități.

În conformitate cu art.385-390 CPC Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău,

DECIDE:

Cererea de apel depusă de ÎS., Vibropribor., - se admite parțial.

Se casează hotărîrea judecătorei Grigoriopol din 01.12. 2014 în partea ce ține de încasarea datoriei în sumă de 11 915 lei pentru anul 2010 și suma de 2 144,70 lei cu titlu de penalitate pentru anul 2010, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care:

Se resping cerințele cu privire la încasarea datoriei de bază și a penalităților pentru anul 2010 ca fiind înaintate cu omiterea termenului de prescripție.

Se modifică hotărîrea judecătorei Grigoriopol din 01.12. 2014 în partea ce ține de încasarea taxei de stat cu micșorarea acesteia de la suma de 1 705 lei și 08 bani pînă la suma de 1 283, 26 lei (una mie două sute opt zeci și trei lei și douăzeci și șase bani) care urmează a fi încasată în beneficiul statului din contul ÎS,,Vibroribor,,.

În rest hotărîrea se menține.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de zile.

Președintele ședinței:

A.Panov

Judecătorii:

A. Nogai

V.Brașoveanu